

Aanbiedingsbrief RES Noord- en Midden Limburg 1.0

Venlo, 1 juli 2021

Geachte mevrouw Lammers,

De vijftien gemeenten van Noord- en Midden-Limburg vormen samen met de Provincie Limburg, Waterschap Limburg en Enexis de RES-regio Noord- en Midden Limburg. Als partners hebben wij hard gewerkt aan een gedragen RES 1.0. Hierbij bieden wij u onze RES 1.0 aan.

Aan de basis van deze RES 1.0 ligt de intensieve samenwerking tussen- en consultatie van betrokken partijen uit onze regio. In het gehele RES traject zijn zij actief geïnformeerd en betrokken. Daarnaast hebben wij ook de inwoners van Noord- en Midden Limburg geïnformeerd over de RES en om hun reactie gevraagd. Met al deze waardevolle input uit onze regio spreken wij met trots over een gedragen RES 1.0 voor Noord- en Midden Limburg.

De RES NML heeft er bewust voor gekozen om ook in te zetten op energiebesparing. Immers, wat niet aan energie verbruikt wordt, hoeft ook niet opgewerkt te worden. Op basis van de besparingsambitie is vervolgens uitgewerkt hoeveel duurzame energie en warmte opgewekt moet worden in de regio en hoe dit te kunnen realiseren.

In Noord- en Midden Limburg willen wij met duurzame zon- en windprojecten in de regio 1.2 terawattuur duurzame energie opwekken in 2030 (vergund in 2025). Zo leveren wij onze bijdrage aan het realiseren van een duurzaam Nederland.

In de bijlage van deze brief geven de bestuurders van de RES Noord- en Midden- Limburg de randvoorwaarden aan die van belang zijn voor het slagen van de energietransitie in onze regio. Deze randvoorwaarden zijn van belang om onze regionale energiestrategie te kunnen realiseren. De invulling van deze randvoorwaarden zorgt ervoor dat de doelstellingen uit de RES behaald kunnen worden. Daarnaast zorgt het ook voor meer draagvlak binnen de regio. De randvoorwaarden hebben betrekking op de verschillende thema's binnen de RES.

Samen met de andere RES-regio's hebben wij een gezamenlijke opgave voortkomend uit het landelijk Klimaatakkoord. Door invulling te geven aan de in deze brief benoemde randvoorwaarden kunnen wij werken aan het realiseren van onze doelstellingen met voldoende draagvlak in onze regio. Wij verzoeken het Rijk dan ook onze voorwaarden in te willigen. Zo kunnen wij toewerken naar een succesvolle inrichting van de energietransitie voor Noord- en Midden-Limburg.

Met vriendelijke groet,

Thijs Kuipers

Bestuurlijk voorzitter RES Noord- en Midden Limburg

Bijlage

Overzicht van randvoorwaarden

1. Continuering financiële middelen Rijk ten behoeven van de RES'en

De RES Noord- en Midden Limburg heeft bewezen dat wij als regio kunnen komen tot gedragen keuzes. Als aanjager van de energietransitie en door de dialoog met stakeholders en inwoners zijn wij gekomen tot een gedragen RES 1.0. In het Klimaatakkoord is overeen gekomen dat het Rijk gemeenten compenseert voor de uitvoeringskosten. De Raad voor het Openbaar Bestuur (ROB) heeft de uitvoeringskosten voor gemeenten bepaald op € 600 miljoen per jaar structureel vanaf 2022. Dit komt neer op een bedrag van ongeveer € 35 per inwoner per jaar. Voor Noord- en Midden Limburg vertaalt zich dit naar een bedrag van € 17,5 miljoen per jaar (= 175 fte). Het gaat om gemeentelijke organisatiekosten, niet om kosten voor 'hardware'.

2. Samenwerking tussen alle betrokken partijen voor verdeling netcapaciteit

Op dit moment is er al sprake van schaarste in de netcapaciteit voor de RES-regio Noord- en Midden Limburg. Enexis heeft een analyse uitgevoerd over de verschillende scenario's uit het RES-bod. Hieruit blijkt dat er op veel stations in de toekomst problemen zullen zijn met het transport van elektriciteit en dat er op korte en middellange termijn veel investeringen nodig zijn om het netwerk geschikt te maken voor de verwachte toekomst. Deze capaciteitsuitbreidingen zijn cruciaal voor het behalen van de ambitie van het Rijk en de regio. Landelijk zal een versnelde uitrol van investeringen in het elektriciteitsnetwerk van Enexis en TenneT essentieel zijn om zo de doelstellingen te kunnen behalen. Samenwerking tussen alle betrokken partijen is nodig en we staan nog maar aan het begin van de uitvoering van een energie infrastructuur agenda.

Als regio zetten we in op systeemefficiency. Daarnaast is er op de korte termijn een mogelijkheid voor het oplossen van een beperkt deel van de capaciteitsproblemen indien door het Rijk het n-1 principe wordt losgelaten. Deze extra capaciteit zou vervolgens ingezet kunnen worden voor de opwek van duurzame energie. Tevens wordt er ingezet op een bestuurlijke samenwerking voor de ruimtelijke vraagstukken en wordt in onze regio hard gewerkt aan een prioriteringskader zowel regionaal als provinciaal, waarbij oog is voor grensoverstijgende vraagstukken.

Dit leidt tot de volgende verzoeken aan Rijk:

- a. Het mogelijk maken van de extra capaciteit door het tijdelijk loslaten van het n-1 principe om op korte termijn extra netcapaciteit beschikbaar te hebben voor duurzame energieopwekking;
- b. Voor punt a is het noodzakelijk dat het voor netbeheerders mogelijk moet zijn om duurzame opwekking af te schakelen in geval van nood;
- c. Versnelde uitrol van investeringen in het elektriciteitsnetwerk om zo de doelstellingen te kunnen behalen.

Om de netcapaciteit optimaal te kunnen benutten is het belangrijk om te prioriteren, faseren en bundelen. Hiervoor is het belangrijk na te denken over de beperkingen die de netbeheerder nu heeft met betrekking tot de verplichting om elke aanvraag in behandeling te nemen. Hiermee kunnen minder kansrijke projecten voornoemde prioritering, bundeling en fasering frustreren.

3. Landelijke campagne om meer bewustwording te creëren op het gebied van de noodzaak van de energietransitie.

Het realiseren van draagvlak is van groot belang. Wij zien dat er de afgelopen jaren, mede door de energie van de verschillende RES-regio's, grote stappen zijn gezet. Een deel van de Nederlanders en Limburgers zijn zich bewust van de urgentie om de energietransitie te realiseren. Om een zo groot mogelijke groep Nederlanders bewust te maken van de opgave die voor ons ligt, vragen wij het Rijk om een landelijke campagne op te starten. Deze campagne moet zich niet alleen richten op de noodzaak van de transitie, maar moet ook voor het voetlicht brengen dat wij nu samen kunnen bepalen hoe wij deze transitie willen vormgeven.

4. ZonPV

Het landschap in elke regio is uniek. Een deel van de discussie over de energietransitie heeft betrekking op het realiseren van zon- en windprojecten. De oproep die aan ons gedaan wordt is dat daken zo goed mogelijk benut dienen te worden. ZonPV is een belangrijke component voor de realisatie van de RES-doelstelling voor onze regio. Daarnaast vergroot dit ook het draagvlak voor de energietransitie. Een randvoorwaarde voor een versnelling van de uitrol van ZonPV op dak is een wettelijk kader of vergelijkbaar instrument. Hiermee kan afgedwongen worden dat bij nieuwbouw, verbouwing en verandering in de omgevings-/milieuvergunning ZonPV geïnstalleerd wordt.

De regeling zou kunnen gelden vanaf een nog te bepalen minimaal dakoppervlak, maar ook voor alle daken. Een eventuele koppeling met overige klimaat adaptieve maatregelen is wenselijk maar niet noodzakelijk. Deze verplichting kan een significante bijdrage leveren aan de RES opgave en zodoende een verlichting bieden op de druk voor grootschalige opwek op land.

Dit leidt tot het volgende verzoek aan het Rijk:

- a. Het Rijk (en overheden) wordt verzocht om 'zonPV op dak' extra te stimuleren en mogelijkheden te bieden voor mee financiering van aanvullende aanpassingen aan het dak die noodzakelijk zijn.

5. Besparing aanpak

Met het indienen van de RES 1.0 maken wij ons op voor de uitvoering. In deze uitvoering is samenwerking en afstemming van belang. Niet alleen met onze partners in de regio maar ook met het Rijk. Op dit moment vindt er nog onvoldoende afstemming plaats tussen het Rijk en de partners in de regio. Hierdoor ontstaan dubbelingen in de instrumenten die worden ingezet voor de verduurzaming van de gebouwde omgeving. Daarnaast zien wij dat deze instrumenten ook sterk fluctueren of ad hoc zijn. Als RES-regio hebben wij behoefte aan consistentie vanuit het Rijk zodat wij inwoners op de juiste manier kunnen meenemen in de transitie.

Dit leidt tot het volgende verzoek aan het Rijk:

- a. Het Rijk stemt regelmatig af met de RES regio om de laatste ervaringen en behoeften met elkaar pro-actief te delen op het gebied van de ontzorging van onze inwoners. Hiermee is voor zowel het Rijk als onze regio duidelijk welke instrumenten we gebruiken, waar we gebruik van kunnen maken en waar we in de toekomst op kunnen inspelen. Hiermee voorkomen we verwarring en dubbelingen richting partners.

6. Warmtetransitie

Als regio streven ook wij naar 100% duurzame warmte in 2050. Op dit moment wordt er door gemeentes en de RES hard gewerkt aan de transitievisie warmte en de regionale transitievisie warmte. Om deze doelstellingen te halen dient het Rijk realistischer te zijn in haar aanpak. Wij krijgen uit onze regio het signaal dat dit op dit moment nog niet het geval is. De doelstellingen die nu gesteld zijn, woonlastenneutraliteit, zijn niet haalbaar zonder subsidie. Als dit geen optie is dienen de doelstellingen aangepast te worden.

Dit leidt tot de volgende verzoeken aan het Rijk:

- a. De doelstellingen die nu door het Rijk gesteld worden, woonlastenneutraliteit, zijn niet haalbaar zonder subsidie en/of object gebonden financiering. Als dit geen optie is dienen de doelstellingen hierin aangepast te worden;
- b. Een andere noodzakelijke voorwaarde is het beprijsen of verbod van restwarmtelozing als hergebruik mogelijk is.